

***Realizacja zajęć z zakresu
pomocy psychologiczno-pedagogicznej
w szkole i przedszkolu
w roku szkolnym 2017/2018***

Wyniki badania ankietowego ZNP

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny:

- ▶ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe (Dz.U.2017.59 ze zm.)
- ▶ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017.1591) - przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe
- ▶ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U.2013.532 ze zm.) - gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne
- ▶ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U.2017.649)
- ▶ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U.2017.1189 t.j. ze zm.)

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny:

- ▶ System oświaty zapewnia w szczególności dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także **możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej** i specjalnych form pracy dydaktycznej (art. 1 pkt 5 p.o.)
- ▶ **Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej** szkoły są m.in. zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (art. 109 ust. 1 pkt. 5 p.o.)
- ▶ Statut szkoły i przedszkola określa cele i zadania wynikające z przepisów prawa, w tym w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- ▶ **Arkusze organizacji** szkoły określa w szczególności ogólną liczbę godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę, w tym liczbę godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć rewalidacyjnych, **zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej** oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia, realizowanych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę i innych nauczycieli;
- ▶ Minister określa **zasady organizacji i udzielania** pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach i placówkach, które powinny tworzyć warunki dla zaspokajania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, w szczególności wspomagać rozwój uczniów i efektywność uczenia się;

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny:

- ▶ Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły.
- ▶ Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole udzielają uczniom nauczyciele oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psychologowie, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni.
- ▶ Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole jest udzielana z inicjatywy: ucznia; rodziców ucznia; dyrektora przedszkola, szkoły; nauczyciela lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem; pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej; poradni; asystenta edukacji romskiej; pomocy nauczyciela; asystenta nauczyciela lub asystenta wychowawcy świetlicy; pracownika socjalnego; asystenta rodziny; kuratora sądowego; organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie

- ▶ w przedszkolu: **zajęć rozwijających uzdolnienia**; zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym; zindywidualizowanej ścieżki realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego; porad i konsultacji;
- ▶ w szkole: klas terapeutycznych; **zajęć rozwijających uzdolnienia**; **zajęć rozwijających umiejętności uczenia się**; **zajęć dydaktyczno-wyrównawczych**; zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym; zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu - w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych; zindywidualizowanej ścieżki kształcenia; porad i konsultacji; warsztatów.

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny

Zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się - **niezależnie od nazwy przyjętej w danej szkole - są zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jeśli uczniowie zostali na nie zakwalifikowani w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej świadczonej przez tę szkołę.**

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny

- ▶ Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.
- ▶ Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 5.
- ▶ Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się organizuje się dla uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się.
- ▶ Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 8.

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny

- ▶ W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, **nauczyciel lub specjalista niezwłocznie udzielają** uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym: w przypadku szkoły - wychowawcę klasy; w przypadku przedszkola - dyrektora przedszkola.
- ▶ Wychowawca klasy lub dyrektor przedszkola informuje innych nauczycieli lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem, jeżeli stwierdzi taką potrzebę, oraz we współpracy z nauczycielami lub specjalistami **planuje i koordynuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w ramach zintegrowanych działań nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów** oraz bieżącej pracy z uczniem.
- ▶ Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni, z tym że **przy planowaniu udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnienia się także zalecenia zawarte w orzeczeniach lub opiniach.**

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny

- ▶ W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę klasy lub dyrektora przedszkola, że konieczne jest objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną między innymi w formie zajęć, **dyrektor przedszkola, szkoły ustala formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane.** Przy ustalaniu wymiaru poszczególnych form udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- ▶ **Wymiar godzin poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej ustala dyrektor przedszkola, szkoły, biorąc pod uwagę określoną w arkuszu organizacji przedszkola, szkoły odpowiednio liczbę godzin zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia lub liczbę godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli.**

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny

- ▶ Nauczyciele i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzą dokumentację zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie [art. 47 ust. 1 pkt 7](#) ustawy.
- ▶ O potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną informuje się rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia. O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz **wymiarze godzin**, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor przedszkola, szkoły niezwłocznie informuje pisemnie, w sposób przyjęty w danym przedszkolu, szkole rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Stan prawny od 1 września 2017r.:

- ▶ W ramach innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów (art. 42 ust. 2 pkt 2 KN), **nauczyciel nie prowadzi zajęć świetlicowych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej (art. 42 ust. 2d KN).**

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Badanie ankietowe przeprowadziło 13 Okręgów ZNP

Prowadzenie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w roku szkolnym 2017/2018 w publicznych:

- ▶ *przedszkolach* (Liczba przebadanych placówek - 2460)
- ▶ *szkołach podstawowych* (Liczba przebadanych placówek - 4221)
- ▶ *szkołach ponadgimnazjalnych* (Liczba przebadanych placówek - 1389)

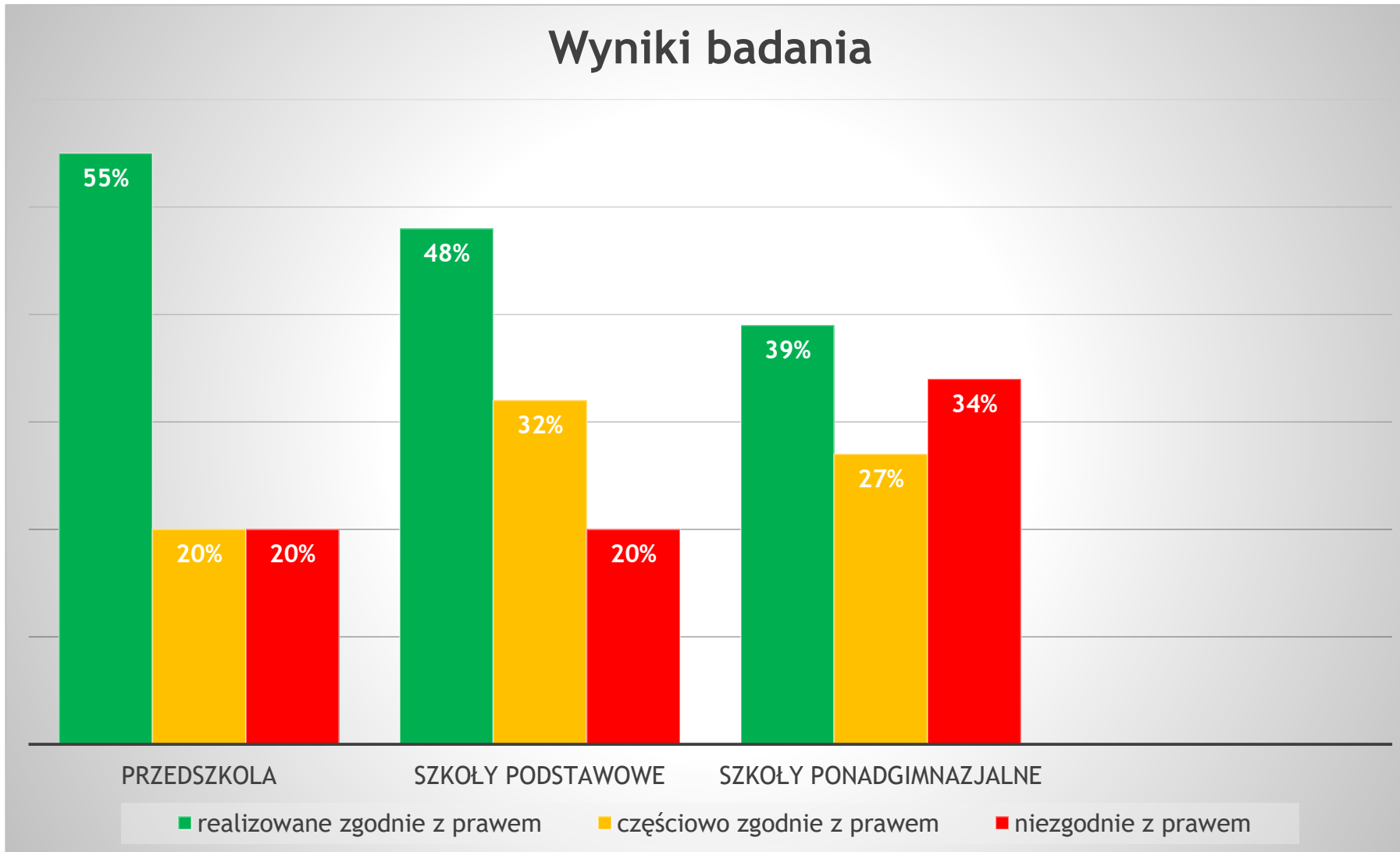
Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Pytanie ankietowe ZNP skierowane do dyrektorów szkół i przedszkoli:

Czy pozaspecjalistyczne zajęcia organizowane w bieżącym roku szkolnym zgodnie z § 7 rozporządzenia MEN z 30 kwietnia 2013 r. / z § 6 rozporządzenia MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach w ramach szkolnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowane są przez nauczycieli w ramach ujętych w arkuszu płatnych godzin pracy?

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

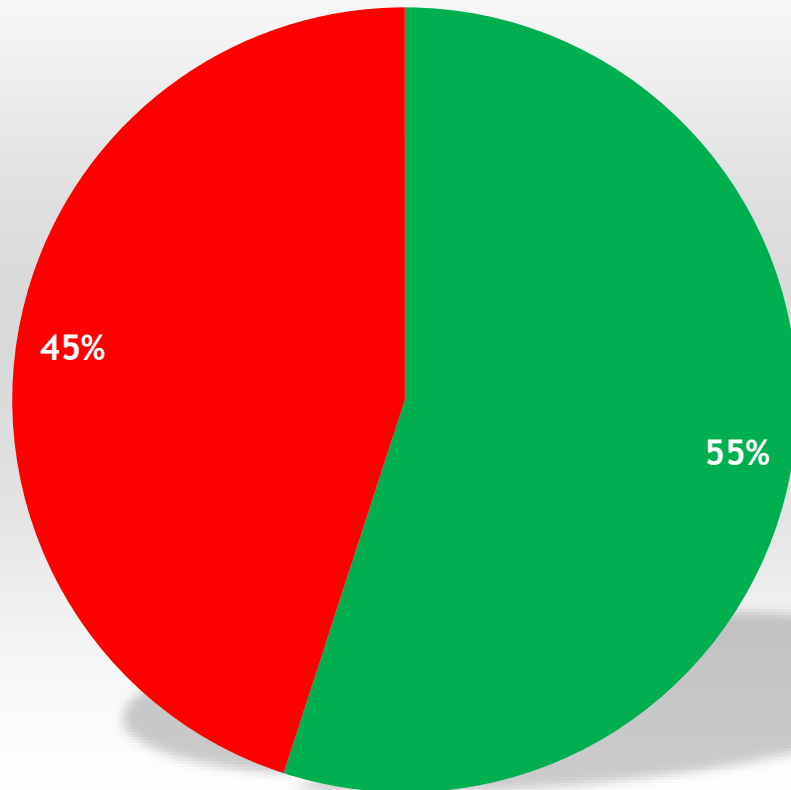
Wyniki badania

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

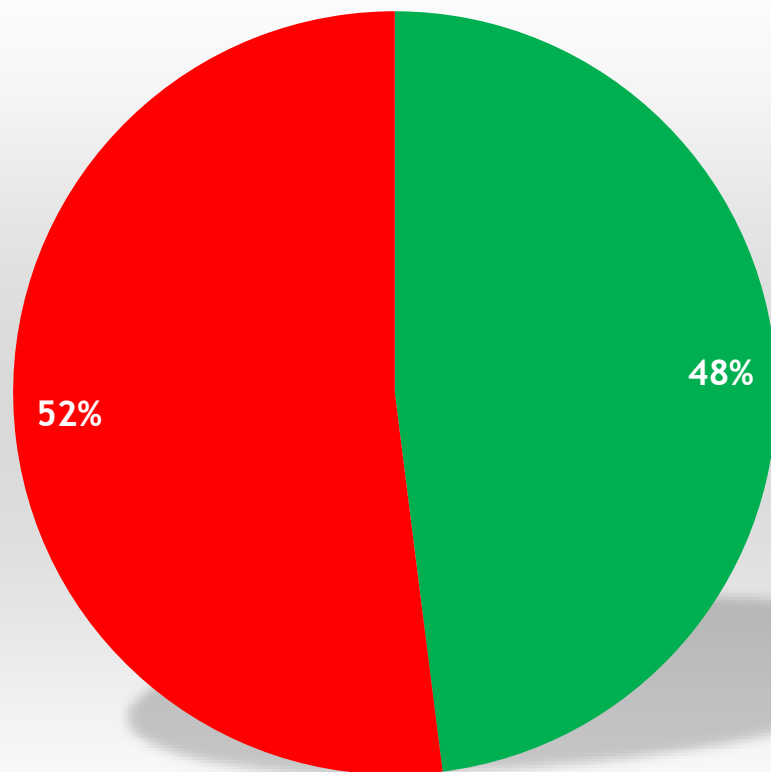
Przedszkola

■ brak naruszeń ■ występują naruszenia ■ ■

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Szkoły podstawowe

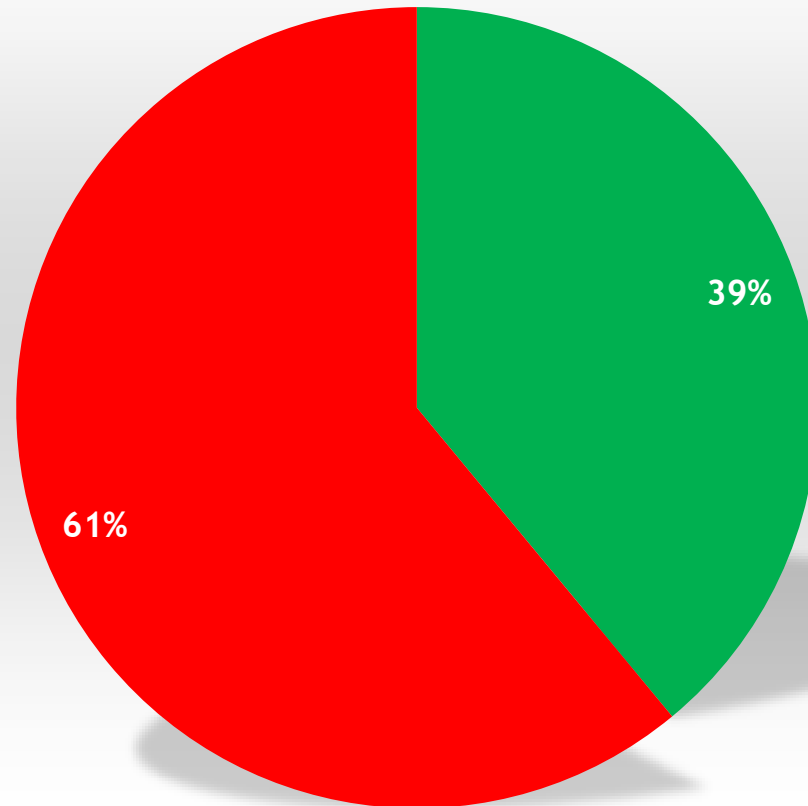

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Szkoły ponadgimnazjalne

■ brak naruszeń ■ występują naruszenia ■ ■

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Analiza jakościowa wyników:

- ▶ bardzo wysoka skala naruszenia prawa w zakresie czasu pracy nauczycieli we wszystkich typach badanych placówek;
- ▶ poziom prawidłowości spada wraz z wyższym poziomem kształcenia placówki;
- ▶ najmniejszy poziom nieprawidłowości w przedszkolu może wynikać z niewielkiej skali organizacji takich zajęć w przedszkolu;
- ▶ realizacja zajęć z ppp poza obowiązującą w szkole organizacją najwyższą w szkołach ponadgimnazjalnych;
- ▶ dużo większa liczba godzin do przydziału dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach;
- ▶ nie badaliśmy czy liczebność grup uczniów na zajęciach przekraczała dopuszczalne prawem normy;
- ▶ rzetelność badania może być zakłócona z powodu nieumiejętności klasyfikacji i identyfikacji rodzajów zajęć realizowanych w szkole;

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Przyczyny nieprawidłowości:

- ▶ nieznamość lub lekceważenie prawa pracy przez dyrektorów odpowiedzialnych za organizację pracy szkoły;
- ▶ nieprecyzyjność zapisów art. 42 ust. 2 pkt 2 KN zachętą do nadużyć;
- ▶ niekorzystna presja organów prowadzących zatwierdzających arkusze organizacji/ nieuprawniona odmowa zatwierdzania arkuszy z godzinami ppp;
- ▶ pomijanie zagadnienia przez organy nadzoru pedagogicznego opiniujące arkusze;
- ▶ bagatelizowanie zjawiska przez zakładowe organizacje związkowe opiniujące arkusze;

Realizacja zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Kierunki działań ZNP rekomendowane przez połączone Komisje:

- ▶ wystąpić do ministra edukacji narodowej z postulatem nowelizacji art. 42 ust. 2 pkt 2;
- ▶ wystąpić do ministra edukacji narodowej z wnioskiem o udostępnienie wyników kontroli w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej przeprowadzonej w szkołach przez kuratorów oświaty;
- ▶ przesłać do ministra edukacji narodowej wyniki badania ZNP wraz z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie;
- ▶ wystąpić do ministra edukacji narodowej z wnioskiem o nowelizację przepisów w sprawie opiniowania arkuszy organizacji przez kuratorów oświaty (wprowadzenie konieczności uzyskania pozytywnej opinii KO);
- ▶ wystąpić z wnioskiem do komisji sejmowych o zwołanie posiedzenia w sprawie realizacji zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- ▶ upowszechnić niniejszy materiał wśród działaczy związkowych;
- ▶ ponownie przesłać do ogniw związkowych opracowaną przez ZNP procedurę opiniowania arkuszy organizacyjnych;
- ▶ przeprowadzenie w ramach „czterech setek” szkolenia na temat realizacji zajęć pozalekcyjnych w szkołach w kontekście wynagrodzenia nauczycieli, dokumentowania zajęć oraz bezpieczeństwa uczniów.